

“Вишиванка у моєму житті”

Гуцульський одяг

Традиційний одяг гуцулів характеризується мальовничістю і колоритністю.

Чоловічий одяг

Чоловічий одяг включав білу сорочку власного виробу, вишиту з переду, пущена по штанях — «портіницях», з чорного або фарбованого на червоно сукна — зимою білих вовняних «ґачах», підперезаних широким ременем «чересом» — із різними прикрасами-витисками й «дармовисами». Поверх сорочки надягали «кептар», які були фактично кожушками без рукавів, нашиті кольоровими саф'яном із мідними та мосяжними капелями й ґудзиками, часто прикрашені кольоровою волічкою.

За взуття правили шкіряні ходаки-постоли, прив'язані «волоками», на ноги надягали вовняні панчохи — «капчури», обплетені кольоровою волічкою. Постійно носили шкіряні торби — «тобівки», які перевішували через плече, їх завжди прикрашали витисками й мосяжними ґудзиками.

Головним убором могла бути чорна кресаня з «гальоном», трісунками й павами. Колядники носять рогаті шапки, які теж можуть бути із павами.

Forbyak Vladislav

@ 2013

Жіночий одяг

Кількість гуцулів у регіонах України за даними перепису 2001 року Жіночий костюм у гуцулів був ще більш барвистим і складним ніж чоловічий.

На жіночих сорочках були вишиті «плечики», вишивкою вкривали також рукави. Кептарики були різно нашивані або гафтовані, поверх них вдягали рясно прикрашені сердаки. Переважали червона й чорна барви з додатками жовтих, зелених, часом синіх і рожевих.

Жінки носили сорочку і дві запаски: одну ширшу ззаду і одну спереду. Запаски пов'язували червоним вовняним поясом. На ногах носили постоли.

Зверху одягали як і чоловіки кептар. Дівчата на голові не носили нічого, волосся заплітали спочатку в дві коси (коски), які позаду голови переходили в одну, яку пов'язували червоною стрічкою. Жінки заплітали також косу, але стрічку не пов'язували. На голову жінки одягали червону(різну на колір) в квіти хустку, кінці хустки звисали на плечі. На шиї носили кілька шнурків перлів або пацьорки, гердан. Через плече носили вовняну торбу — тайстру.

Групи орнаментів

У давнині основні мотиви вишивки відображали елементи символіки різних древніх культур. Протягом багатьох століть безпосередній конкретний зміст символів на вишивках губився, але традиції їхнього використання не зникли. За мотивами орнаменти вишивок поділяються на три групи: **геометричні** (абстрактні) **рослинні**, **зооморфні** (тварини).

Геометричні (абстрактні) орнаменти властиві всій слов'янській міфології. Вони дуже прості: кружечки, трикутники, ромби, зіг'заги, лінії, хрести (прості й подвійні). Важко судити, який зміст вкладався в ці символи раніше. Сьогодні на їх основі в народній вишивці широко використовуються такі мотиви, як «баранячі роги», «кучері», «кудрявці», «гребінці» тощо.

В основі **рослинного** орнаменту лежить прагнення принести у вишивку красу природи. Навіть гранично умовні візерунки виникли в результаті спостереження реально існуючих у природі форм. В українській вишивці часто використовуються такі мотиви, як «виноград», «хміль», «дубові листи», «барвінок» тощо. Деякі з них несуть у собі відображення древніх символічних уявлень народу. Так, мотив «барвінку» є символом нев'янучого життя, візерунок «яблучне коло», розділений на чотири сектори, з вишиванням протилежних частин в одному кольорі — символом любові. У сучасній вишивці зустрічається і древній символ «дерево життя», зображуваний переважно стилізовано у формі листів і гілок.

У вишивках **зооморфних** (тварин) орнаментів зображуються: кінь, заєць, риба, жаби; із птахів — півень, сова, голуб, зозуля; з комах — муха, метелик, павук, летучі жуки. У багатьох випадках зооморфні орнаменти є своєрідний, властивий даній вишивальниці, зображеннями, у яких відбиває її індивідуальне бачення візерунка. У подібних орнаментах виступають у різноманітних, часто вигадливих сплетеннях (однак зі збереженням традиційних вимог до композиції) заячі і вовчі зуби, воляче око, луска коропа, баранячі роги й ін

©YOURY BILAK